

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ: ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Анотація. Зазначено, що в останні роки уряд активно сприяє розвитку інноваційної інфраструктури. Найбільша увага приділяється державному стимулюванню створення індустріальних парків, що визначає перспективи їх розвитку. Наведена характеристика сучасного стану діяльності індустріальних парків та зазначена необхідність змін існуючих процедур їх реєстрації та формалізації критеріїв у відповідності до яких парки можуть отримати державну підтримку.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, законодавство, індустріальні парки, державне стимулювання.

INDUSTRIAL PARKS: CHARACTERISTICS OF THE STATE AND PERSPECTIVES

Abstract: It is noted that in recent years the government has been actively promoting the development of innovation infrastructure. Most attention is paid to state incentives for the creation of industrial parks, which determines the prospects for their development. The characteristic of the current state of activity of industrial parks is given and the necessity of changes of the existing procedures of their registration and formalization of criteria according to which parks can receive the state support is specified.

Keywords: innovation infrastructure; legislation; industrial parks; government incentives.

Одним із способів активізації інноваційних процесів в державі та підвищення їх впливу на конкурентоспроможність національної економіки є розвиток інноваційної інфраструктури. Останнім часом в цьому напрямку в Україні спостерігаються окремі зрушення на рівні зміни законодавства. Так у 2021 році прийнято ряд змін до законів, щодо активізації діяльності та розвитку наукових парків [1]. Це дозволить частково вирішити проблеми пов'язані з бюрократичними процедурами при створенні наукових парків, надасть право закладам вищої освіти та науковим установам бути засновниками одразу декількох суб'єктів інноваційної інфраструктури, визначить чіткий механізм виконання інноваційних проєктів та розширить їх джерела фінансування. В 2019 році до Верховної Ради відправлено проєкт закону який спрямовано на вдосконалення діяльності технологічних парків, а в 2021 році МОН України надав для громадського обговорення проєкт Закону України «Про інноваційні парки» [2]. Але найбільш суттєві зміни, які стосуються заходів щодо державного стимулювання створення та функціонування індустріальних парків, було внесено і відповідний закон [3]. Ним передбачається: надання повної або часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами (позиками) на облаштування та/або здійснення господарської діяльності у межах індустріальних парків; надання коштів на безповоротній основі для облаштування індустріальних парків та/або забезпечення будівництва об'єктів суміжної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для створення та функціонування індустріальних парків; здійснення компенсації витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж; надання податкового та митного стимулювання відповідно до законодавства. Також передбачена інституційна підтримка для інвесторів та ініціаторів індустріальних парків.

Згідно положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» передбачена субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на стимулювання розвитку індустріальних парків в обсязі 400 мільйонів гривень. А взагалі, протягом найближчих трьох років держава обіцяє допомогти облаштувати інфраструктуру для 25 індустріальних парків [4]. Такі дії безумовно привернули увагу органів місцевої влади, місцевого самоврядування, а також юридичних та фізичних осіб, які можуть виступати ініціаторами створення індустріальних парків. Вже наприкінці 2021 року спостерігався ріст поданих до Мінекономрозвитку (Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України) пакетів документів щодо офіційної реєстрації парків (на державне

стимулювання можуть розраховувати лише індустріальні парки включені до відповідного державного реєстру). На початок 2022 року в означеному реєстрі були дані про 53 індустріальні парки (а фактично зареєстровано 52, бо 1 був виключений з реєстру). На той же час в Україні діє 17 незареєстрованих індустріальних парків. З прогнозами Мінекономрозвитку до 2027 року кількість індустріальних парків може збільшитися вдвічі. Проте кількість не говорить за якість.

Навіть з тих парків, що включені до реєстру більш менш активно працює не більше п'ятнадцяти, це видно із динаміки освоєння земельних ділянок, динаміки залучення нових учасників, економічних показників діяльності. Також цікавий той факт, що лише 37% із офіційно зареєстрованих парків мають власні сайти (для порівняння серед незареєстрованих цій показник – 71%). Про яку успішну діяльність та залучення інвестицій може в такому випадку йти мова?

З 52 парків включених до реєстру 40 мають розмір земельних ділянок від 10 до 50 га, що складає більше 42% від загальної площі парків. При цьому 43 одиниці парків, які за площею земельних ділянок складають близько 79% від загальної площі 52 парків, мають тип земельної ділянки – гринфільд, тобто потребують значних інвестицій в розбудову інфраструктури. Виходячи з наведених даних уряду потрібно провести «ревізію» діяльності вже зареєстрованих індустріальних парків та розробити нові, критерії та процедури для реєстрації нових парків, бо як показує практика попасти до державного реєстру індустріальних парків досить просто, а налагодити ефективну роботу – ні. Виникає питання – чи так повинно бути?

Також відкритим залишається питання на підставі яких критеріїв та процедур буде визначатися перелік із 25 парків, що отримують суттєву державну підтримку?

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про наукові парки : Закон України від 25.06.2009 р. № 1563-VI. Відомості Верховної Ради України. 2009. № 51. С. 757. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17#Text>
2. МОН пропонує до громадського обговорення проєкт Закону України «Про інноваційні парки». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-zakonu-ukrayini-pro-innovacijni-parki>
3. Про індустріальні парки : Закон України від 21.06.2012 р. № 5018-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 22. С. 212. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>
4. У найближчі три роки держава допоможе облаштувати інфраструктуру для 25 індустріальних парків, – Прем'єр-міністр. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-najblizhchi-tri-roki-derzhava-dopomozhe-oblashtuvati-infrastrukturu-dlya-25-industrialnih-parkiv-premyer-ministr>

Бірюков Олег Володимирович – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, Северодонецьк, e-mail: biriukov@snu.edu.ua

Приходько Богдан Олександрович – студент третього курсу факультету економіки і управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Северодонецьк, e-mail: ek-19d-10@snu.edu.ua

Biriukov Oleg V. – Ph.D. in Technology, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, e-mail: biriukov@snu.edu.ua

Prykhodko Bohdan O. – third-year student of the faculty of Economics and Management of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, e-mail: ek-19d-10@snu.edu.ua